

KAUPPATIETEIDEN KANDIT PRAHASSA

Ryhmä I, 13. - 17.9.2018, 31 henkeä

Ryhmä II, 20. – 24.9.2018, 25 henkeä

Torstai 13.9.2018 (Ryhmä I/ Anne Kuusela)

Torstaina 13.9.2018 klo 10.40 laskeutui Finnairin lento AY 1221 Prahaan noin kahden tunnin tasaisen matkanteon jälkeen. Ilmastonmuutoksen vaikutusta säätilaan oli kotimaassa jännitetty jo päiväkausien ajan: ottaako mukaan helle- vai villavaatteet. Sää oli kuitenkin mitä mainioin, ei kumpaakaan ääripäätä. Kun Marja oli saanut pyydystettyä pari eksynyttä lammasta mukaan 31 henkilöstä muodostuneeseen ryhmäämme ja arvottua päiväkohtaiset matkaraportoitajat, oli aika siirtyä bussiin kaupunkierrokselle oppaamme Marketa Sindelovan johdolla.

Prahan kaupunki muodostettiin vuonna 1784 yhdistämällä neljä pienempää kaupunkia Hradcany, Mala Strana (Pieni puoli), Stare Mesto (Vanhakaupunki) ja Nove Mesto (Uusikaupunki). Ensimmäisenä päivänä tutustuimme korkealla kukkulalla olevaan Hradcany alueeseen, jossa sijaitsee yksi Prahan tärkeimmistä nähtävyyksistä, kuninkaanlinna.

Ennen linnaan tutustumista kävimme näköalapaikalla ihastelemassa upeaa näkymää Vltava joen laaksossa levittäytyvään kaupunkiin, minkä jälkeen kiertelimme Hradcanya. Praha on tullut tunnetuksi ennen kaikkea goottilaisena, barokki- ja jugendkaupunkina mutta myös renessanssi on jättänyt siihen jälkensä. Prahassa renessanssi näkyy ennen kaikkea linnassa ja sitä ympäröivissä kortteleissa. Linnan ns. Ludvigin siipi vuodelta vv. 1503-1510 on ensimmäisiä renessanssirakennuksia Prahassa. Enimmäkseen linnavuoren rakennukset saivat renessanssiasunsa v. 1541 riehuneen tulipalon jälkeen. Tsekissä kehittyi vielä tyyli, jolle oli ominaista julkisivun runsas sgraffito- ja rustiikkikoristelu. Linnavuoren aukiolla näimme tästä esimerkkinä upean Schwarzenbergin palatsin ja jo aiemmin vanhan raatihuoneen seinässä alkuperäistä sgraffitoa. Linnavuoren aukiolla oli myös Arkkipiispan, Griesbergin ja Martinecin renessanssipalatsit.

Prahan kuninkaanlinna on maailmanperintökohde. Ensimmäinen puinen linna perustettiin jo 800-luvulla. 1300-luvulle asti hallitsijoina olivat kotimaiset Premyslit, sen jälkeen hallitsijoina olivat pääasiassa Luxemburgin suku ja sitten Itävallan Habsburgit vv. 1437-1457 ja jälleen v. 1526 alkaen. Tsekkoslovakian tasavallan muodostamisesta lähtien v.1918 linnassa on sijainnut myös presidentin virka-asunto.

Saavuimme linnan portille juuri vahdinvaihdon aikaan. Vartijoiden uniformun on suunnitellut Amadeus-elokuvan puvustuksesta Oscarilla palkittu Theodor Pistek. Asuun kuuluu myös aurinkolasit. Komeaa näkyä hetken katseltuamme siirryimme toiselle portille, jossa jälleen kerran titaanilonkat piipahtelivat, sillä yllätykseksemme ohjelmassa oli turvatarkastus.

Toiselle linnanpihalle päästyämme opas osoitti rakennusta, jonka saksalais-roomalaisen keisarikunnan keisari ja Böömin kuningas (mm.) Rudolf II (vv. 1552-1612) oli rakennuttanut aarrekkammiokseen. Hän oli taiteiden suojelija ja keräilijä, joka keräsi valtavan kokoelman taidetta ja koriste-esineitä. Hänen kuolemansa jälkeen kokoelmasta saivat osansa monet tahot ja Kolmikymmenvuotisen sodan loppupuolella ruotsalaiset v.1648 ryöstivät mieleisensä jäljellejääneistä, mm. 400 taideteosta. Muutama vuosi sitten näitä teoksia vuokrattiin Ruotsista takaisin Prahaan näyttelyä varten. Tästä ryöstösaaliista myös suomalaiset ovat päässeet osallisiksi, sillä kuningatar Kristiina lahjoitti Turun Akatemialle mm. kirjakokoelman. Varmaan koska olivathan suomalaiset Hakkapeliitat olleet suureksi avuksi retkellä.

Kolmikymmenvuotisen sodan alkusyynä olivat protestanttien ja katolisten väliset jännitteet. Rudolf II oli sallinut protestanteille uskonnonvapauden, mutta v. 1617 kuninkaaksi tulleen kiivaan katolilaisen Fernidand II:n käskystä protestanttien uskonnonvapautta rajoitettiin. Toukokuussa 1618 joukko protestantteja tunkeutui Prahan linnaan ja heitti ulos ikkunasta kaksi katolista neuvosherraa. Tätä defenestraatiota pidetään Böömin kapinan (vv. 1618-1625) alkuna, joka kärjistyi lopulta Kolmikymmenvuotiseksi sodaksi. Tuo kuuluisa ikkuna on vanhan linnan Ludvikin

siivessä, jossa oli käskynhaltijan toimisto. Protestantit lopulta hävisivät taistelun, protestanttisuus kiellettiin, heidän omaisuutensa takavarikoitiin ja he pakenivat maasta. Kahdensadan vuoden hussilaisuuden ja muun protestanttisuuden jälkeen maa palasi katolilaisuuteen. Tänä päivänä vain 1% tsekeistä on protestantteja. Katolilaisiakaan ei ole kuin 27%, sillä kommunismin aikaan maassa uskontoon suhtauduttiin torjuvasti. Kaiken tämän jälkeen Tsekki on, toisin kuin muut entisen Itä-Blokin maat, yksi Euroopan vähiten uskovaisista maista.

Siirryttiin kolmannelle linnanpihalle, jossa oli maan suurin ja merkittävin kirkko, goottilaistyylinen Pyhän Vituksen katedraali vuodelta 1344. Katedraaliin on haudattu kuninkaita ensimmäisestä hallitsijasuvusta lähtien ja siellä säilytetään myös kruununjalokiviä. Tämä rakennus oli ainoa, jossa kävimme sisällä. Seuraavaksi pysähdyimme Pyhän Yrjön Basilikan edessä. Tämä kirkko on sisältä säilyttänyt roomalaisen tyyliinsä, mutta kuten monessa muussakin Prahan rakennuksessa ulkokuori on muutettu uusien tyyliuuntien mukaiseksi, tässä barokkiin. Linna on ollut paikoillaan yli tuhat vuotta, minkä seurauksena siellä on edustettuna lähes kaikki eri aikakausien tyyliuuntaukset roomanisesta goottilaiseen, renessanssiin, barokkiin ja siihen usklassiseen tyyliin asti, johon keisarinna Maria Teresia linnaa kunnosti 1770-luvulla.

Linnasta kävelimme parisataa metriä lounaalle korkeatasoiseen näköalaravintola Villa Richteriin, jonka erottaa linnasta vain Tsekin vanhin viinitarha. Talo on alun perin rakennettu 1930-luvulla kesähuvilaksi.

St Wenclasin viinitarha sen sijaan on ollut samalla paikalla jo 900 luvulta lähtien. Viinitarhassa viljellään Rhine Riesling ja Pinot Noir -rypäleitä, joista jälkimmäisiä on kasvatettu aina 1300-luvulta, jolloin keisari Kaarle IV toi niitä Ranskasta.

Lounaan jälkeen bussimme odotti meitä leveän kadun toisella puolella. Kadun ylitystä varten saimme oppaalta ohjeen, ettei autoja tarvitse varoa, ne kyllä pysähtyvät, mutta raitiovaunujen vauhti sensijaan saattaa vain lisääntyä, kun ihminen on näkyvissä! Kadun ylitys onnistui, kun opas vielä silmä tarkkana seurasi itse kunkin suoritusta. Noin klo 16 saavuimme tyylikkääseen art deco hotelliimme K+K Hotel Centraliin, joka nimensä mukaan sijaitsee keskeisellä paikalla Vanhassa kaupungissa.

Pieni lepo hetki huoneessa ja sitten oli aika siirtyä hotellin viihtyisään luentotilaan kuuntelemaan HR-johtaja Markus Jylhää Koneen Prahan toimistosta. Aiheena oli Koneen toiminta Keski- ja Itäeuroopassa. Markus aloitti kertomalla oman uransa kehityksestä Koneessa. Koulutukseltaan hän on KTM Turun Kauppakorkeakoulusta. Kaiken kaikkiaan hän on ollut Koneella neljä vuotta ja toiminut tänä aikana neljässä eri roolissa. Prahassa Markus on ollut yhdeksän kuukautta vastuualueenaan kuuden maan alueella 1500 työntekijän henkilöstöasiat. Tällä alueella kehitys on ollut voimakasta ja työttömyys alhaalla, Prahassa jopa negatiivista ja toisaalta Kone kasvaa nopeasti, joten työvoiman saanti onkin suuri haaste. Markuksen vastuulla on se, että työntekijät kokevat Koneen olevan "great place to work", ovat sitoutuneita "to go the extra mile", mainostavat Konetta hyvänä työpaikkana ja että siellä kannattaa pysyä.

Saimme kuulla, että Kone on uuden murroksen partaalla. "People flow" on se, mihin Kone haluaa nyt profiloitua. Joka päivä maailman kaupunkeihin muuttaa 200 000 ihmistä. Heidän liikkumisensa kaupungeissa turvallisesti ja tehokkaasti on paljon laajempi tehtävä, kuin vain laadukkaiden hissien ja liukuportaiden tuottaminen. Koneen tehtävänä tulee olemaan tuottaa parasta "people flow"-kokemusta. Suuri muutos on jo tapahtunut siinä, kuinka palveluja tuotetaan: palvelut eivät ole enää niinkään fyysisiä, vaan ne tapahtuvat digitaalisesti pilvessä.

Markus esitti mielenkiintoisen asiansa rennolla otteella ja kun hotelli oli kattanut luentotilan viereen vielä hedelmä- ja virvokepöydän niin puolitoista tuntia kului kuin siivillä.

Ilta olikin sitten vapaa. Aika moni tuntuu käyneen heti ensimmäisenä päivänä siinä oppaan mainostamassa kenkä/laukku kaupassa, joka levittäytyy viiteen kerrokseen. Hän kuitenkin kehotti sitä osapuolta, joka on vähemmän kengistä kiinnostunut menemään vaikka oluelle vastapäiseen anniskelulaitokseen, sillä kärsivän näköisiä ihmisiä on kaupassa kauheaa katsoa. Joku saattoi vetäytyä myös yöpuulle jo alkuillasta, jos oli tullut hoidettua työ-/kotiasioita aamuöihin asti tai matka lentokentälle oli edellyttänyt aamuöistä heräämistä.

Perjantai 21.9.2018 (Ryhmä II/Timo ja Marita Summa)

Hellepäivä luvassa, uteliaisuus tapissa ja rento olo ensimmäisen koko työpäivän alkaessa bussiin noustessa. Oppaamme Jan Senius haki tuntumaa meihin ja me häneen. Ensimmäinen päivä oli mennyt hieman etäisyyttä pitäen, mutta nyt Jan uskaltautui kommentoimaan niin Itävalta - Unkarin perintöä, kommunismin ajan kurmutusta ja samenttivallankumouksen jälkeistä toivoa ja nousua. Hän liikkui sujuvasti vanhempiensa ja isovanhempiensakin elämästä nykynuorten maailmaan. Usein viesti kätettiin elokuvan tai kirjallisuuden viitteisiin. Janin laaja yleissivistys ja helppous hypätä asiasta toiseen teki heti tästä ensimmäisestä tunnin bussimatkasta syventävän oppimiselämyksen.

Hotelli jätettiin aamuruuhkassa, joten talojen, arkkitehtuurin ja patsaiden selostukseen riitti aikaa. Vanhan kaupungin rakennuskanta oli lähes poikkeuksetta kunnostettu hyvällä maulla ja vanhoja koristeita ja jopa kultauksia kohdeltu ammattitaidolla. Esimerkkinä vaikkapa restauroinnista juuri valmistumassa oleva kansallismuseo. Muutama kommunismin aikainen tylsä rakennus siellä täällä, mutta ei riesaksi asti. Ratikat kulkivat tiheään ja vaikuttivat toimivan ja vielä lisäksi trollikat ja metro eli julkisilla pääsee. Puolentunnin ruuhka-ajon jälkeen pääsimme modernille moottoritiele. Nähtiin mihin EU:n kautta kanavoidut veroeurot olivat virranneet. Hienot tiet ja sillat. Hintaa kuulemma moottoritiele 40 milj euroa per kilometri eli korruptio ja kilpailun puute kouraisee. Moottoritiemaisema ja samoin myöhemmin pikkutiet vahvistivat kuvaa siististä ja hyvään kuntoon saadusta maisemasta ja infrasta. Myös pihat ja takapihat siistejä ja kukkia ja hedelmäpuita kaikkialla. Kokonaiskuva muistutti pitkälle Saksan itäosien jatkumoa. Me viinimatkalaiset tähyilimme turhaan viinirinteitä, niitä ei vaan ollut. Meitä sivistääkseen ja viihdyttääkseen Jan kertoi tsekin kielen kummallisuuksista, konsonattivirityksistä ja esitti kaiken vakuudeksi joukon konsonanttisanoja ja loruja, joihin verrattuna meidän lastenlorut kalpenevat. Eipä tullut halua matkia.

Ensimmäinen kohteemme Nizborin kristallilaseitehdas on Antonion Rucklen vuonna 1903 perustama. Hänen suvullaan oli jo pitkät perinteet lasinteossa muualla. Uusi rautatieyhteys, prosessiin käytetyn puun (nykyisin kaasu) saatavuus ja uuden teknologian käyttöönotto antoivat vauhdikkaan kasvun ja ammattitaito vakiinnutti tämän böömiläisen brändin. Yrityksen kulta-aikaa oli maailmansotien välinen aika, jolloin se parhaimmillaan työllisti tuhatkunta lasiammattilaista ja kristallia vietiin Euroopan lisäksi mm. Intiaan ja Lähi-itään. Vuonna 1945 yritys kansallistettiin ja myöhemmin liitettiin böömiläistä lasia tuottavaan tehdaskolhoosiin. Tuotantovolyymi romahti, tehtaat ja ammattitaito rapistuivat. Vuoden 1989 samettivallankumouksen jälkeen Rucklin suku osti pitkälle alasajetun tehtaan itselleen, investoi ja puhalsi henkeä yritykseen.

Nyt päätuotteita ovat edelleenkin koriste- ja käyttökristalli 24 %:n lyijylasista, joka on normaalilasia pehmeämpää ja siten helpompi hioa. Seurasimme niin lasinpuhallusta kuin hiontaakin. Keskittymistä vaativaa käsityötä meidän suomalaisten silmissä vanhahtavissa työolosuhteissa. 8-tuntisen työpäivän aikana pari puolentunnin taukoa ja kiitokseksi nautitaan tsekkien keskipalkkaa (noin 1300 €/kk). Työturvallisuuskin mietitytti meikäläisiä ja laihaksi lohduksi kerrottiin työntekijöiden pääsevän kerran vuodessa terveystarkastukseen. Arvostuksemme kristallituotantoon nousi ja jatkossa ymmärrämme kaapeissamme lojuvien esineiden arvon. Vierailun lopuksi nautimme kahvit tehtaanmyymälässä ja innokkaimmat täydensivät kotihyllyjen kokoelmia, mutta varsinaiseen ostohysteriaan ryhmämme ei sortunut.

Kristallimaailmasta siirryimme lyhyen bussiajelun päätteeksi kauniiseen ja vaikuttavaan Krivoklatin linnaan. Vuonna 1109 perustettu linna on nähnyt lähes kaiken Böömin, Itävalta - Unkarin ja Tsekin ytimessä palvellen milloin kuninkaallisten residenssinä, milloin metsästyslinnana tai vankilana. Linnaa on laajennettu usein ja sitä on tulipalojen jälkeen uusittu. Furstenbergin aatelissuku vastasi vuoden 1826 tulipalon jälkeisestä kunnostuksesta ja myi linnan valtiolle 1929. Paikallinen oppaamme kertoi yhdeksänsadan vuoden tarinaa käydessämme goottilaisessa kappelissa, suuressa taidehallissa, kirjastossa ja Furstenbergin suvun taidegalleriassa. Nälkähuone ja kolme vankityrmää keskiaikaisine kidutusvälineineen (mm. häpeähäkki, venytyskone, luut murskaava jalkapuu ja piikkejä täynnä oleva ruumisarkun muotoinen laite, jonka sisälle kidutettava suljettiin) vetivät porukkamme hetkeksi hiljaisiksi – kerrankin. Rappusia oli ylös ja alas ja kello kävi. Yleisin

joukkomme kysymys kuuluikin 'Milloin syömään?'. Aherruksemme palkittiinkin hyvin läheisen kylän maalaisravintolassa maukaalla ankalla ja tsekkioleulla.

Paluumatkalla hotellille porukalta oli puhti pois ja valtaosa otti pienet päivätorkut bussissa. Opaskin halusi rentoutua, joten tietoa ei pahemmin janottu eikä tyrkytetty. Parin tunnin huoltotauon jälkeen siirryimme kävellen hotellilta La Finestra in Cucina ravintolaan. Ukkossade yllätti ja talojen syvennyksiä ja muita suojia hyödyntäen syöksyilimme täydessä epäjärjestyksessä ravintolaan, osa sadetakeista ja -varjoista hyötyneistä hieman kuivempina ja osa kuin märät koirat. Ravintolaa pidettiin yhtenä Prahan parhaista liharavintoloista, joten oli kovin loogista testata kalamenu. Se, kuten kuohuvat ja muut viinit, olivatkin erinomaisia. Desibelitaso nousi kattoon ja kalatuksen seasta pöytänaapureiden jutut tuskin erottuivat. Hieno elämys kaiken kaikkiaan!

Kulttuurista, historiaa, ympäristöoppia ja gourmet-elämyksiä riittämiin yhdelle päivälle. Viinimatkaan liittyvää ei juuri löytynyt. Eli jatkossa kandyhdistys puhuuikin varmaan ruoka- ja kulttuurimatkoista?

Lauantai 15.9.2018 (Ryhmä I/ Kirsti Piponius)

Lauantai 15.9 valkeni aurinkoisena ja maukaan aamiaisen jälkeen suuntasimme mukavan oppaamme Marketan johdolla Säätyteatteriin. Matkalla luonnollisesti ihailimme vanhojen rakennusten eri tyyliä...

SÄÄTYTEATTERIN rakennutti kreivi Nostitzin vuonna 1783 saatuaan luvan keisarilta. Tästähän kansalaiset eivät pitäneet tuolloin, mutta nyt se on Mozartin ystävien "mekka". Mozart itse johti Don Giovanni -oopperan kantaesityksen pianon äärestä 29.10.1787. Sittemmin teatterissa sai kantaesityksen musikaali Vidlovacka, jonka laulusta "Missä on kotini" tuli Tsekin kansallishymni. Teatterin akustiikka, upea sisustus kattokruunuineen ja looshit erikokoisine peileineen sekä kurkistus kulissemiin tekivät lähtemättömän vaikutuksen. Tunnelmaa korosti lapsi-oopperan harjoitukset lavalla. Lapsille on ooppera- ja balettiryhmiä 14 vuotiaaksi asti ja sieltä on noussut monia kansainvälisesti tunnettuja artisteja. Oli myös riemukasta kuulla, että aulatiloja on nykyäikaistettu, jotta tiloja voidaan myydä esim. mainosten tekemisen kulissemiin.

Matka JOKIVENERISTEILYLLE kulki vanhan kaupungin läpi ja lyhyiden pysähdysten aikana tutustuimme keskustan kauniisiin rakennuksiin, mutta myös kuulimme, että tikkupullan näköinen paistos on "trello", joksi sanotaan myös ihmistä, jolla on vähän tyhjää päässä. Matkalla saimme myös informatiivisen kuvauksen niin Juutalaiskorttelista kuin eri rakennusten tyyliä. Itse jokiristeily korosti mukavasti kaupungin kauneutta joelta käsin katsottuna. Paluumatkalla Vanhaan kaupunkiin herra Kafka ison päättömän hepun olkapäällä herätti ansaittua huomiota ja keskustelua "kafkamaisuudesta".

LOUNAS U-SUPA pienpanimossa olutmaistiaisineen oli elämys kaikille oluen ja ruuan ystäville ja keskustelu käytiin vilkkaana, miksi emme rakenna illanistujaisia erimakuisten oluiden ympärille. Punajuuricarpazzo oli meille kaikille ehdoton makunautinto, jota päätimme kokeilla myös kotona.

VELTLIN wine tasting pienessä modernissa viinibaarissa kaupungin ulkopuolella toi eteemme juuri nyt niin muodikkaat lisääineettomat ja suodattamattomat viinit. Oli ilo kuulla, että Tsekeissä on nousemassa nuori, intohimoisesti viinintuotantoon suhtautuva sukupolvi, jolla on ambiotia tehdä kansainvälisesti kilpailukykyisiä ja korkealaatuisia viinejä. Olisi ollut vielä antoisampi maistelu, jos omistajat olisivat kertoneet, mikä juusto- tai makkarakala olisi sopinut parhaiten kunkin maisteluviihin kanssa, mutta se ei himmentänyt esittelijöiden innon, iloisuuden ja nuoruuden antamaa positiivista kuvaa tulevaisuudesta.

Ilta vapaa ja täynnä positiivisia yllätyksiä!

Sunnuntai 23.9.2018 (Ryhmä II/ Orvokki Willberg)

On sunnuntai ja hotellin aamiaiselle ilmestyy aika harvakseltaan väkeä. Olemme menossa brunssille, joten pitää tankata hieman maltillisemmin tai sitten riittävän ajoissa.

Ne, jotka haluavat lähteä Janin kanssa kävellen kaupunkikierrokselle, odottelevat opastamme klo 10.30 aulassa. Mutta ajoitus oli täydellinen: kesän helteestä valitelleet suomalaiset saivat niskaansa virkistävää sadetta, joten Jani päätti, että lähdemmekin ratikalla. Samalla voisimme testata Helsinkiin ja Tampereelle tulevia uusia tsekkiläisiä vaunuja. Näimme kyllä uusiakin, mutta emme onnistuneet niillä matkustamaan, joten matkasimme kaksilla vanhoilla vaunuilla muutaman pysäkinvälin.

Näimme kävelykierroksella aukion, johon kansa vallankumouksen aikaan kokoontui sekä radiotornin, josta ylimmästä kerroksesta Lieko Zachovalova välitti Suomeen puhelimella viimeiset uutiset panssarivaunujen vyöryessä Prahaan.

Kulttuurikeskuksessa näimme ja kuulimme kielletystä kirjallisuudesta ja taiteesta kommunismin aikaan. Saimme kummastella mm. pää alaspäin roikkuvaa ratsastajapatsasta. Myöhemmin ihmettelimme David Cernyn liuskoista tekemää pyörivää Kafkan päätä.

Fransiskaanimunkkien 1600-luvulta peräisin olevassa luostarin puutarhassa ihailimme kasveja, kukkia ja erityistä rauhallisuuden tunnetta. Itse luostari oli kuitenkin peräisin jo 1300-luvun paljasjalkakarmeliitoilta. Kirkko on rakennettu 1400-luvulla ja se on nimeltään Lumisen Neitsyt Marian kirkko. Sisäpihpuutarhana tämä alue lienee suurimpia.

Kaupunkikierroksemme päättyi Hotel Intercontinentalin 9. kerroksen ravinola Zlata Prahaan eli Kultaiseen Prahaan. Päästyämme eroon sateensuojista ja hieman kosteista takeistamme astuimme upeaan ruokailutilaan, josta oli todella huikeat näköalat Prahan kattojen yli. Tavanomaisen kuohuvan jälkeen suunnistimme ensimmäiseen tarjoilupöytään: sushia, ostereita, simpukoita, katkarapuja, herkullisen näköisiä tahnoja ja relissejä. Pitäisi vain malttaa, koska lämpimät ruuat, keitto ja ne ihanat jälkiruuatkin pitää vielä maistella. Varmuuden vuoksi jätin lämpimän ruuan väliin ja siirryin suoraan niihin ihaniin leivonnaisiin, suklaalähteellä kuorrutettuihin hedelmiin ja jäätelöön. Kahden tunnin nautiskelun ja seurustelun jälkeen ryhmämme istahti tyytyväisinä bussiin.

Seuraava kohde oli hieman kaupungin keskustan ulkopuolella oleva Trojan kasvitieteellinen puutarha. Hieman tihutti, joten jouduimme katselemaan jalkoihimme, jottemme liukastelisi luonnonlaattakivillä. Kukkien ja kasvien ihailu jäi siten aika pintapuoliseksi. Jollei sitten syynä olisi ollut brunssin aiheuttama raukeus? Täällä Trojassa on myös eläintarha, mutta sinne emme kuitenkaan menneet. Päädyimme viinitupaan, jossa kuulimme jälleen rautaisannoksen viineistä. Saimme tietää, että keskiajalla vain luostareilla oli viinitiloja, joten munkit ovat oivaltaneet tämän jalon taidon jo hyvissä ajoin. Kaarlen aikana 1300-luvulla kuitenkin säädettiin asetus, jolla kaikki viiniä viljelevät saivat verovapauden kahdeksitoista vuodeksi. Kommunismin aikana tämäkin asetus tietysti kumottiin. Tilaisuutta emme suinkaan kuunnelleet aivan kuivin suin, vaan maistelimme neljää eri viiniä ja kuulimme, että Pinot Noir viihtyy tällä alueella erinomaisesti, mutta täällä kasvatetaan myös Rieslingiä. Kaiken kaikkiaan Kasvitieteellisessä puutarhassa kasvoi yli 130 ei rypälelajia!

Hieman jo bussissa nuokkuen matkasimme takaisin hotellille valmistautumaan illalliselle joko ostoksia tehden tai lepäillen. Puoli kahdeksalta olimme aulassa vielä hyvin toiveikkaina: ei sada eikä matka ole kovin pitkä. Mutta varusteet lähes kaikilla oli kuitenkin sääennusteiden mukaiset. Täsmällisesti 19.45 lähdimme matkaan ja pääsimme puoleen väliin, kun salamoi ja tuli ensimmäinen kuuro. Odottelimme katoksen alla hetken ja Jan jo ehdotteli takseja. Ehkei kuitenkaan niitä olisi tähän saatu viittä kappaletta, koska varmasti oli muitakin tarvitsijoita, eikä matkaakaan ollut jäljellä kuin runsas 100 m. Sade hieman taukosi, joten reippaasti matkaan. Kahta

korttelia ennen Sarah Bernhardt - ravintolaa taivas repesi! Vettä tuli aivan kaatamalla, sateenvarjot menivät nurinpäin, sadetakit liehuivat villisti ja sade kasteli aivan kaiken vyötäröstä alaspäin. Kengät oli täynnä vettä, mutta juosten pääsimme lopulta sisätiloihin. Siellä meidät otettiin heti huostaan ja ohjattiin märkine vaateinemme vaaterekille, jonne saimme ripustaa hengareille märät vaatteemme. Myöhemmin huomasimme, miten henkilökunta pyyhki lattialle tuomaamme vettä valkoisilla pöytäliinoilla. Mitkään siivousrätit eivät varmasti olisi enää riittäneetkään. Tilaan tuotiin myös varoituskilpi liukkaudesta.

Pääsimme onnellisesti illallispöydän ääreen ja saimme tietenkin taas tavanomaisen alkujuoman. Polvien päälle oli hyvä asettaa puuvillainen ruokaliina, joka illan aikana mukavasti imaisi itseensä pahimman kosteuden ja kuivatti ainakin osan vaatteista. Illallinen oli taas herkullinen ja runsas: kalaa, pihvi ja suklaatorni, unohtamatta annoksiin kuuluvia juomia.

Hotellille kävely sujuikin jo aika reippaseen tahtiin, oli hieman viileätä, mutta ei kuitenkaan enää satanut. En tiedä, jäikö osa vielä jatkoille, mutta minä olin jo valmis untenmaille. Huoneeni oli jossain sisäpihan puolella, käytävän viimeinen nurkkaus ja ikkunanäköalana muuri, joten nukuin koko matkan ajan todella hyvin.

Maanantai 17.09.2018 (Ryhmä I/ Vesa Kauppinen)

Viimeisenä matkapäivänä sää hemmotteli meitä auringon paistaessa kirkaalta taivaalta ja lämpötila nousi jo hellelukumiehin. Retkikohteemme, Karlovy Vary, oli vajaan 2 tunnin, 130 km, ajomatkan päässä. Se on nykyisin n. 60 000 asukkaan kaupunki. Matka sujui mukavasti mainion oppaamme, Markeeta Sindelovan monipuolisten tarinoiden ja tietämyksen johdattelemana. Opimme lähes briljeeraamaan haastavien tsekkiläissanojen lausumisessa, kuten jäätelö ja ”työnnä sormes kurkun läpi”, jotka olivat aikamoisia konsonanttiviidakkoja peräkkäin. Maisemissa vilahtelivat mahtavat humalasalot, jotka kertoivat, että oltiin vahvojen olutpanimojen maassa.

Karlovy Varyn (saks. Karlsbad) perusti v 1370 Pyhän saksalais-roomalaisen keisarikunnan keisari Kaarle IV. Keisari oli metsästysmatkallaan ajautunut Ohre- ja Tepla- jokien yhtymäkohdassa sijaitsevaan laaksoon ja ihastunut paikkaan. Kaupunkiin rakennettiin kaikki mahdolliset mukavuudet ja Habsburgien hovi ottikin paikan rentoutumiskohteekseen ja heitä seurasivat lukuisat uusrikkaat. Pietari Suuri viihtyi jo 1700-luvun alussa kylpylässä, mikä lisäsi venäläisten kiinnostusta paikkaan. 1900-luvun alussa paikka sai uutta sisältöä, kun tennis, golf ja muut uudet aktiviteetit lisättiin tarjontaan.

Kuuluisia lomanviettäjiä ovat olleet mm Goethe, Bach, Brahms, Mozart ja Beethoven. Myös Karl Marx ja Mannerheim paransivat siellä terveyttään. Aikoinaan kaupunki oli saksalaisten suosima ja siellä asui maan saksalaisvähemmistöstä huomattava osa II maailmansodan päättymiseen asti. Kaupunki tuli kuuluisaksi kuumista lähteistään ja niiden parantavasta voimasta. Lähteiden lämpötilat vaihtelevat paljon ja 12 päälähdettä sijaitsee eri puolilla kaupunkia. Niiden vesi on ammennettavissa erityisillä, myyntikojuista saatavissa olevilla posliinisilla pikku kannuilla. Kävelyreittimme varrelle osui ainakin 64- ja 55-asteiset lähteet. Suurin lähde on ”Vridelni Kolonada” rakennuksen sisällä ja se puskee 2 kilometrin syvyydestä 72 asteisen vetensä 12 m korkeuteen. Valitettavasti sen ympärillä olevat rakenteet olivat korjauksen alla, emmekä päässeet ihaillemaan sen kaarta.

Kävelyreittimme varrella, Teplan joenuoman molemmin puolin oli toinen toistaan upeampia rakennuksia kylpylähotelleineen, luksuskauppoineen ja pitsirakennuksineen päätyn ”betonibunkkerimaiseen” rakennukseen, jonka Thermal Festivalovy Sal'ssa on vuodesta 1967 lähtien heinäkuun alussa vietetty kuuluisia elokuvafestivaaleja. Oppaan tietojen mukaan täällä kävivät jo ennen ”läpimurtoaan” monet tulevat kuuluisuudet, mm Leonardo Di Caprio , Sharon Stone ja Sean Connery. Sittemmin 2000-luvulla James Bond -elokuvia on filmattu Karlovy Varyssa ja muuallakin Tsekissä. Casino Royale elokuvassa paikallinen Grand Hotel Pupp Casinoineen vauhditti Daniel Craigin menoa, elokuvassa nimellä Hotell Splendid.

Kaupunki on kuuluisa myös Becherovka-yrtilikööristään, jota on valmistettu vuodesta 1807 alkaen. Maultaan yskänlääkettä muistuttava juoma on maustettu aniksella, kanelilla ja noin 32 yrtillä ja sen alkoholipitoisuus on 38%.

Päätimme kaupunkivierailumme yhteiseen lounaaseen, joka tsekkiläiseen tapaan oli tuhtia liharuokaa, vaikka ravintolassa olevat kala-akvaariot jo hetken herättivät odotuksia tuoreista taimenista. Olut palan painikkeeksi taisi olla paras juomavalinta.

Paluumatka lentokentälle sujui aluksi levon merkeissä, mutta oppaalta riitti edelleen tietämystä meidän lisävalistukseen kuin kysymyksiinkin. Hieno reissu !!!

Jälkikirjoitus (Ryhmä II /Kristiina Linnoinen)

On aina mielenkiintoista näin jälkikäteen tehdä havaintoja siitä, kuinka sää on vaikuttanut ryhmien matkakokemukseen.

Nyt ensimmäisellä ryhmällä näytti olleen päivä päivältä lämpimämmäksi käyvä sää, joka viimeisenä päivänä äityi kunnon helteeksi. Ei siis suurempaa valittamista, ellei sitten ollut pakannut pelkkiä villavaatteita mukaan!

Toisen ryhmän sääolosuhteet olivat täysin päinvastaiset: kaksi ensimmäistä päivää nautittiin +25-28°C helteistä, mutta sitten sää muuttui epävakaiseksi ja viileni päivä päivältä niin, että maanantaina Karlovy Varissa oli enää vain +8°C, tuulista ja välillä sateistakin. Silloin moni tunsi pakanneensa mukaan liian kevyet vaatteet! Lisäksi sekä perjantai- että sunnuntai-iltana jouduimme sadekuuroon kävellessämme illalliselle. Perjantain kuurosta selvittiin suojautumalla matkalla katoksen alle ja odottelemalla hetki sateen heikkenemistä, sillä olihan meillä sateenvarjat ja osalla myös sadetakit päällä. Mutta sunnuntaina meitä ei pelastanut mikään täydelliseltä kastumiselta, kuten Orvokin raportista hyvin käy ilmi. Minä en ole koskaan aikaisemmin eläissäni kävellyt kengissä, jotka ovat niin piripintaan täynnä vettä, että joka askeleella sitä suihkusi kengästä reunojen yli! Tästäkin tosin selvittiin huumorilla, mutta liekö ruokailu kostean nihkeissä vaatteissa vaikuttanut siihen, että aterian päätyttyä palasimme mielellämme suoraan hotelliin. Jäiköhän ketään baariin yömyssylle?